Abstract. *The article deals with American-Chinese and American-Indian relationships in the 21st century.*

The researcher focused on political, military and economic aspects of cooperation between Washington and Beijing, Washington and New Delhi over the last few years of the twenty first century. The author of the article has analyzed major tendencies of development of American-Chinese relationships in the context of bilateral cooperation during the presidency of Barack Obama and Donald Trump. Economic and security activities of China, oriented to strengthening of leadership positions of Beijing, as a key actor, in the regional policy were detailed. Along with it, the author shifted attention to Washington priorities in bilateral relations considering its pragmatic purposes and national interests which considerably influence foreign policy course of the United States. Despite close relations between the USA and the People's Republic of China, there are factors that set limits for strategic partnership between two countries. The author analyzed not only foreign policy of the United States, but also foreign policy strategy of China that hides interventionism behind economic policy, trade, economic activity and projects such as 'One belt, one road'. Some cases of conflict situations between China and its neighbors are analyzed in order to highlight problems.

The author analyzed definite political and economic steps made by President Trump in order to strengthen American positions and regional security. Under support of Washington, India, Japan and Australia play more important roles as regional actors. India's role in regional confrontation between the United States and China is well depicted. Since 2017 India increased its positions in exporting goods and services to the United States, which is one of the main markets after China and the EU. Nevertheless, the USA is still a key player in the region. So, developing trade, financial and military relations, the USA is attempting not only to preserve, but also to strengthen its own positions in the Asia-Pacific and, as a result, to contain China.

Key words: *the USA, China, India, Japan, regional politics, the Asia-Pacific, the Indo-Pacific.*

УДК 94(73).091.7

<http://doi.org/10.17721/2521-1706.2018.06.82-90>

Володимир Юшкевич,
кандидат історичних наук,
Київський національний університет
імені Тараса Шевченка

ДОПОМОГА США БІЖЕНЦЯМ В ПЕРІОД КОРЕЙСЬКОЇ ВІЙНИ (1950 – 1953 рр.)

Анотація. *У статті розглянуто комплекс заходів із допомоги «біженцям війни», здійснюваних США в умовах локального конфлікту на Корейському півострові. Наголошено на тому, що надання допомоги сотням тисяч корейських біженців стало для США та міжнародної спільноти унікальним досвідом забезпечення фінансової підтримки, реалізації програм допомоги, проведення рятівних операцій в умовах бойових дій та організованого відступу військ. Особливу увагу звернуто на рішення та дії командування американських збройних сил, спрямовані на уникнення паніки серед втікачів з Півночі, здійснення евакуації мирних жителів, створення та діяльність таборів для біженців. Розглянуто безпрецедентну за своїми масштабами Хіннамську рятівну операцію, здійснену під час наступу китайських та північнокорейських військ у грудні 1950 р. Досліджено внесок США у проекти допомоги, що реалізовувались в межах ООН. Першим таким досвідом стала робота Командування цивільної допомоги ООН в Кореї, польові команди якої протягом другої половини 1950 р. розповсюджували одяг, харчі,*

товари повсякденного вжитку й здійснили масштабне щеплення проти віспи та тифу. Окрім того, також розглянуто діяльність оонівської Комісії з уніфікації та реконструкції, що мала допомагати відновлювати країну. У межах означеної програми, корейські біженці отримували рис, вживані одяг та взуття, медичне обладнання. При цьому провідне місце в допомозі вимушеним мігрантам посідало створення й діяльність Агенції з відбудови та реконструкції Кореї, у фінансуванні якого США виступили головним донором. Реалізовані програми допомоги стали згодом вагомим чинником у вестернізації та економічному відродженні Республіки Корея. Показано, що в умовах військового конфлікту в Кореї, американська допомога біженцям здійснювалася не тільки через профільну оонівську агенцію, а й за активного залучення зусиль військових структур та неурядових організацій США. Відзначено роль волонтерських організацій та приватних ініціатив американської громадськості з підтримки корейського біженства.

Ключові слова: UNKRA, військові біженці, Хиннамська евакуація, війна в Кореї, рятувні операції, сили ООН, Г. Трумен.

Допомога зарубіжним біженцям стала невід'ємною складовою гуманітаристських зусиль США у повоєнний час. За президентства Г. Трумена американці взяли активну участь у розбудові системи допомоги вимушених мігрантам, усіяко підтримуючи діяльність МКБ, ЮНРРА та МОБ. У той же час, США були змушені розпочати програму широкомасштабної підтримки біженців в умовах військового конфлікту, який 1950 р. вибухнув на Корейському півострові.

Питання участі США у формуванні сучасного режиму опіки над біженцями висвітлені в роботах Г. Лесчера [11], П. Гартела [8], Р. МакКлірі [13]. Натомість різноманітні аспекти американської допомоги біженцям під час війни в Кореї досліджуються у працях П. Едвардса [10], Р. Ейплмана [1], А. Варгеско [22], Г. Лайонса [12], Г. Бразінського [2].

Мету статті автор вбачає у характеристиці американської стратегії допомоги «військовим біженцям» через призму діяльності армійських, оонівських та волонтерських структур протягом гарячої фази «холодної війни» – конфлікту на Корейському півострові.

Після завершення Другої світової війни Корея стала однією з країн, поділених СРСР та США. Дві окупаційні зони розмежовувала 38 паралель. 15 серпня 1948 р. командувач американського військового уряду (USAMGIK) генерал Джон Рід Ходж передав владу на підконтрольній території першому Президенту Республіки Корея Лі Синману. 9 вересня 1948 р. у Пхеньяні проголосили створення КНДР. 14 листопада 1948 р. ООН визнала незалежність Південної Кореї. Різниця між реаліями життя в «прорадянській» та «проамериканській» частині півострова була помітною, адже ще до початку війни в Кореї з комуністичної Півночі на Південь мігрували щонайменше 650 000 осіб [8, р. 182].

25 червня 1950 р. геополітичне біполярне протистояння СРСР – США перейшло в гостру фазу. Спроба комуністичного режиму Кім Ір Сена силовим шляхом встановити контроль над всім Корейським півостровом призвела до локального військового конфлікту з прямою чи опосередкованою участю найбільших держав. Перші два місці широкомасштабних бойових дій розвивалися за сценарієм КНДР, що спричинило появу великої кількості «військових біженців». Після падіння Сеулу (28 червня 1950 р.), побоюючись терору «народних судів», тисячі людей тікали у різних напрямках, спричинивши транспортний колапс на дорогах [6, р. 4].

Корейська криза продемонструвала необхідність міжнародної консолідації зусиль. США, користуючись інструментарієм ООН, невідкладно створили та очолили миротворчу коаліцію з шістнадцяти країн. Перші місяці бойових дій американське командування, яке перебрало керівництво Силами ООН (UNC), надавало допомогу мирним громадянам, що перебували в зоні бойових дій. У вересні 1950 р. означене питання перейшло під юрисдикцію Командування цивільної допомоги ООН в Кореї (UNCACK), яке фактично перебувало у підпорядкуванні VIII армії США [8, р. 183]. Штаб-квартира командування перебувала в Пусані, а польові команди працювали на всій території, контрольованій ООН. Вони розповсюджували одяг, харчі, товари повсякденного вжитку. Одним з наймасштабніших проектів згаданої структури стало щеплення біженців та загалом усіх корейців від віспи та тифу, до якого залучали фахівців МЧХ та МОБ. Так, протягом першого року війни 15 000 000 з 21 000 000 мешканців Південної Кореї одержали відповідні щеплення [17, р. 165].

Американська допомога призвела до зміни ситуації на фронтах і вже 25 вересня 1950 р. було повернуто контроль над Сеулом, проте втручання КНР внесло новий перелом у перебіг подій. Під тиском Китайської народної армії сили ООН змушені були залишити Сеул 4 січня 1951 р. Китайський наступ, що розпочався 25 листопада 1950 р., вимусив сили ООН залишити Північну Корею та спричинив паніку серед мирного населення. Біженці втікали через мінні поля та підірвані мости, їх потік спричинив транспортний колапс і заважав організованому відступу американських частин. За таких обставин було наказано обмежити їх рух головними транспортними артеріями. Так, 6 грудня 1950 р. біженці з Північної Кореї, переважно з Пхеньяна, що втікали південь були зупинені на залізничній станції Кумчон за наказом американських військових [19, р. 1]. Їх не пропускали південніше лінії розмежування по 38 паралелі. Хто встиг до 5 грудня 1950 р. виїхати по мосту Сарівон, були змушені пробиратися полями. Подібна ситуація з блокуванням просування біженців відбувалася і на залізничній станції в Сувоні.

Маршрути й спосіб втечі від наступу прокомуністичних сил були різними. Так, 11 грудня 1950 р. американський фрегат «Bisbee» за 36 миль від берега підібрав 25 втікачів з Півночі (вісім чоловіків, шестеро жінок, одинадцять дітей) [21, р. 7]. Вони повідомили лейтенанту-командору Вільяму Гедберрі Ланкастерському, що рятувалися від комуністів, які у містечку Івон розстрілювали усіх співчуваючих силам ООН.

Для унормування ситуації з біженцями, уникнення мимовільного блокування ними руху автотранспорту дорогами, 2 січня 1951 р. генерал Метью Ріджвей видав наказ. Норми документу дозволяли з наступного дня пропускати біженців у визначених місцях, без права мати доступ до військових позицій сил ООН. Дороги та мости закривалися для всіх, окрім військових, навіть корейський урядовий транспорт мав проходити спецперевірку. Для стримання паніки серед біженців, М. Ріджвей віддав окремий наказ очільнику військової поліції бригадному генералу Чарлзу Палмеру застосовувати усі засоби для забезпечення безперервного армійського трафіку, дозволивши стріляти над головами біженців, а у крайньому випадку – стріляти в порушників [15, р. 95-96]. При цьому, генерал М. Ріджвей згадував, що наказ практично не довелося застосовувати з огляду на дисципліновість корейців та їх звичку виносити труднощі мовчки. Рух мільйонів біженців у південному напрямі, що втікали від комуністичної влади, він назвав чи не найбільшою трагедією в історії Азії. Так, за американськими даними північніше

38-ї паралелі на початку лютого 1951 р. залишилося орієнтовно 1 912 000 біженців [16, р. 274].

Великою проблемою для американських військових стало проникнення ворожих груп у середовище біженців, здійснення ними диверсій та розсіювання панічних настроїв. Одну з перших таких спроб було зафіксовано 28 листопада 1950 р. поблизу Санчона, коли північнокорейські війська у такий спосіб намагалися вийти в тил й оточити 1 кавалерійську дивізію [10, р. 140]. За повідомленням ЦРУ, біженців як прикриття використовували прокомуністичні сили у Кореї. Так, після встановлення фактів перевдягання військових у цивільне та намагання перетнути лінію фронту під виглядом біженців, 9 січня 1951 р. американським командуванням було видано наказ стріляти в будь-кого на комуністичних позиціях, за винятком жінок і дітей [20, р. 2].

На відміну від Другої світової війни, американській армії довелося не звільняти, а неодноразово евакуювали біженців в умовах відступу. Одним з яскравих прикладів вдалої рятувальної операції була Хиннамська евакуація. Під тиском наступаючих китайських та північнокорейських сил, американському командуванню протягом 14-25 грудня 1950 р. вдалося вивезти морським шляхом з блокованого міста Хиннам до порту Пусан 105 000 солдатів та 98 100 біженців. Для цього 109 кораблів виконали 192 рейси. Командувач X корпусу Едвард Олмонд не очікував таких масштабів біженства, й змушений був вдаватися до екстраординарних заходів [22, р. 41-42]. Зокрема, генерал наказав максимально прикривати біженців та ухвалив рішення припинити привезення вантажів, надавши пріоритетності евакуації корейських чиновників та максимально можливого числа цивільних. 22 грудня 1950 р. з порту Хиннам було вивезено 300 південнокорейських високопосадовців, чиновників, мерів, військових та поліцейських офіцерів [23, р. 1]. Наступного дня п'ятеро суден змогли взяти на борт 50 000 біженців. Легендарним став рейс пароплава «Meredith Victory», який замість штатних 60 пасажирів під час одного рейсу (23-25 грудня 1950 р.) вивіз до Пусану 14 000 біженців. Капітан Леонард Лару для того, щоб взяти якомога більше біженців, наказав розвантажити зброю та припаси. Залишений вантаж після відходу останнього судна «Begor» висадили в повітря. Сьогодні Хиннамська евакуація є частиною формування політики пам'яті в Республіці Корея. Ці події називають «Різдвяним чудом» або корейським Дюнкерком. Символічно, що серед пасажирів «Meredith Victory» був батько чинного Президента Південної Кореї Мун Чже-Іна.

Окрім того, враховуючи загрозу повторного падіння Сеулу, у грудні американські війська здійснили ще декілька рятувних операцій на різних напрямках. Так, 4 грудня 1950 р. на західному узбережжі Корейського півострова відбулася Чінампська евакуація, у результаті якої вдалося врятувати близько 30 000 біженців. 7 грудня 1950 р. під час евакуації Вонсана вивезено сім тисяч біженців [10, р. 148], а 24 грудня евакуйовано сім тисяч біженців із островів Чо-до, Пенйонг-до та Течонг-до, розташованих поблизу західного узбережжя півострова [10, р. 265].

У цей час мали місце спроби створення напіввійськових формувань з числа вимушених мігрантів. Так, 8 січня 1951 р. представники північнокорейських біженців, евакуйованих на острови запросили озброєння в американського командування для боротьби з комуністами [10, р. 158]. Вже 15 січня 1951 р. командування VIII армії наказало розпочати підготовку біженців-добровольців до партизанської війни.

Натомість, у першій половині 1951 р. ситуація на фронтах продовжувала змінюватися. Невдовзі, 15 березня 1951 р. у результаті нового американського контрнаступу сили ООН повернули контроль над Сеулом. У квітні – липні 1951 р. КНА здійснила марну спробу знову захопити південнокорейську столицю під час весняного контрнаступу, після чого ситуація на фронтах стабілізувалася й сторони перейшли до пошуку мирного розв'язання конфлікту. У цей час, за оцінками ООН, біженцями стали три мільйони корейців [4, р. 70].

Під час війни в Кореї кількість біженців також залежала від ситуації на фронтах. Так, за підрахунками ООН, до липня 1951 р. біженцями стали 5 300 000 корейців, з яких 1 900 000 перебували в межах свого регіону, 1 800 000 осіб опинилися поза межами своїх провінцій, 1 200 000 походили з Сеулу та близько 300 000 з Північної Кореї [8, р. 183]. Після того, як у конфлікті пройшла гаряча фаза і настала відносна стабільність, голова відділу економічної допомоги Кореї Далекосхідного командування полковник Волтер Хенсі повідомив, що на контрольованій силами ООН території у жовтні 1951 р. перебувало чотири мільйони біженців, у тому числі сто тисяч сиріт і 440 000 біженців з комуністичної Півночі [7, р. 18]. Оцінюючи наслідки гуманітарної катастрофи, дослідник П. Гатрел назвав Південну Корею «країною біженців», припускаючи, що до моменту укладання перемир'я влітку 1953 р. від шести до восьми мільйонів мешканців півострова змушені були залишити власні домівки [8, р. 183].

На жаль, під час Корейської війни не обійшлося без трагічних інцидентів за участі американських військових зі складу спецконтингенту ООН. Вже на другий день конфлікту, 26 червня 1950 р. в районі села Ногунрі американська авіація завдала удар по групі біженців, у результаті чого загинуло не менше 170 осіб [4, р. 50]. Про трагедію в Ногунрі стало відомо після оприлюднення матеріалів розслідування Пентагону в 2001 р. Варто зазначити, що згодом американська авіація вивчала можливість звукового попередження цивільних про авіанальоти.

Створення великих таборів для біженців опікувалися американські військові. Одним з найбільших центрів біженців стало місто Пусан, населення якого впродовж першого року війни потроїлося за рахунок біженців. Вже в серпні 1950 р. військовий кореспондент Associated Press Біл Шінн висловлював своє незадоволення з приводу кращих умов утримання північнокорейських військовополонених, ніж біженців, які часто змушені ночувати просто неба на циночках [14, р. 6]. Ченг Ту, очільник центру біженців Йонгдо, де перебувало дванадцять тисяч осіб, скаржився на брак харчів та медперсоналу.

Для планування та здійснення реабілітації і допомоги біженцям у Кореї, американці намагалися залучити представників міжнародної спільноти. Так, за пропозицією США, Дванадцята сесія Генасамблеї ООН 1 грудня 1950 р. створила агенцію з реконструкції Кореї – ЮНКРА. Резолюцію № 401, за відсутності представників радянського блоку та деяких «нейтральних» країн, ухвалили майже одностайно. США традиційно виступили «топовим донором» організації, погодившись взяти на себе 70 % фінансування проектів ЮНКРА. Першим агентом-директором став американець Дональд Кінгслі, який за сумісництвом очолював МОБ, а 1951 р. його змінив австралійський генерал Чарлз Ллойд [11, р. 57]. У 1952 р. американським представником при ЮНКРА став колишній командувач IX корпусу, генерал-лейтенант Джон Коултер, який вже наступного року очолив організацію. Після укладення Пханмунджомського перемир'я, ЮНКРА змогло безпосередньо перейти до активної реалізації проектів з відновлення Південної

Кореї. Очікувалося, що кошторис ЮНКРА складатиме 205 000 000 амер. дол. [17, р. 17]. На практиці, за час існування програми до 30 червня 1958 р. 34 країни-члени ООН та п'ять інших країн внесли 148 500 000 амер. дол., з яких внески США перевищували 93 000 000 амер. дол. Протягом усього періоду діяльності агенції було реалізовано 260 проектів, серед яких розселення біженців з Півночі й Півдня та спорудження для них дешевого житла, репатріація корейців з Японії, відбудова системи освіти та заснування англомовних шкіл, реконструкція Сеула, відкриття морської торгової академії на острові Йонгдо [12, р. 190].

Окрім ЮНКРА, також було створено оонівську комісію з уніфікації та реконструкції (*UNCURK*), що мала допомагати відновлювати країну. Очільник Далекосхідного командування армії США, генерал Марк Кларк, пізніше згадував, що через відсутність чіткого розмежування функцій UNKRA та UNCURK упродовж двох останніх років війни не могли здійснювати масштабної повноцінної діяльності [3, р. 143-144]. Проте, не зважаючи на інституційні ускладнення, протягом червня 1950 – грудня 1952 рр. у межах програм надзвичайної допомоги Об'єднаного командування, США надали допомогу корейцям (рис, вживані одяг та взуття, медичне обладнання) на суму 321 688 005 амер. дол. [18, р. 234].

Окрім американського військового командування та ЮНКРА, підтримувати корейських біженців зголосилися американські громадські організації. Серед них – Служба військової допомоги Католицької благодійної конференції, Світова церковна служба, Північна Пресвітеріанська місія, Південна Пресвітеріанська місія, Методистська місія, місія адвентистів сьомого дня, Мерікнольські сестри, Комітет унітарної служби, Центральний комітет менонітів, Американський комітет Друзів на службі суспільству, Австралійська пресвітеріанська місія, Християнський дитячий фонд, CARE, Християнська асоціація молоді.

Під час війни американські громадські організації надали допомоги на суму 22 364 022 амер. дол. [13, р. 74]. Однією з найактивніших з-поміж них була «Американська допомога для Кореї», діяльність якої базувалася на співпраці уряду з харатативними організаціями. Товариство проводило кампанії в американській пресі, закликаючи жертвувати кошти на допомогу дітям, відкриття лікарень та вдосконалення медичної освіти. Обличчям однієї з акцій став голлівудський актор Дуглас Фербенкс-молодший. Так, лише у червні 1952 р. АДК вдалося зібрати два мільйони доларів на підтримку біженців у Республіці Корея. Регулярні збори коштів для корейських біженців оголошували центральні газети (*Christian century*, *New York Times*), а скаути з Гровтона (штат Вірджинія) навіть зібрали дві тисячі пакунків з насінням для корейських біженців [7, р. 18].

Помітних зусиль докладали американські релігійні організації. Так, Світова лютеранська федерація упродовж перших двох років корейської війни для підтримки християнських біженців перерахувала понад 270 000 амер. дол. фінансової допомоги та одягу вартістю 1 600 000 амер. дол. [9, р. 108]. Тоді як Квakerська служба друзів профінансувала спорудження у Кунсані дитячих будинків, лікарні, школи медсестер та житла для 30 000 біженців.

У вересні 1952 р. було створено потужну приватну структуру – Американсько-корейську фундацію, яку очолив ректор університету штату Пенсільванія Мілтон Ейзенхауер. АКФ спеціалізувалася на передачі допомоги корейським дітям-біженцям та забезпечення медичним обладнанням. Найбільші масштаби діяльності фундації припали на каденцію Д. Ейзенхауера, який

неодноразово публічно звертався із закликами долучитися до акцій АКФ зі збору коштів, одягу, медикаментів, продовольства [5, р. 583].

Війна та втягнення Південної Кореї в американську зовнішньополітичну орбіту стала вагомим чинником переосмислення ставлення до християнства як місцевими мешканцями, так і північнокорейськими біженцями. Віра давала не лише духовний порятунок, а й несла нові політичні традиції, відкривала доступ до західної культури та торгівлі [9, р. 94]. Так, корейський дослідник Г. Гвон відзначає, що ще американський окупаційний уряд використовував християн як свою опору, а тому християнство сприймалося як «американська релігія», провокуючи переслідування з боку комуністів та сприяючи зростанню симпатій на півдні у повоєнні роки (з 2 до 18 % між 1945 – 1970 рр.).

Отже, початок локального конфлікту на Корейському півострові влітку 1950 р. спровокував гостру міграційних кризу, яка лишалася поза межами юрисдикції міжнародної системи допомоги біженцям. За таких обставин США взяли на себе ініціативу не лише у миротворчій діяльності, а й у створенні спеціальної агенції для допомоги біженцям – ЮНКРА, де виступали у ролі провідного фінансового донора. Війна в Кореї принесла для міжнародної спільноти унікальний досвід надання фінансової підтримки, реалізації допомогових програм, проведення евакуацій в умовах бойових дій. У цьому контексті варто зазначити, що в умовах військового конфлікту в Кореї американська допомога біженцям здійснювалася не тільки через профільну оонівську агенцію, а й за активного залучення зусиль військових структур та неурядових організацій США.

Список використаних джерел і літератури:

1. Appleman R. E. South to the Nakdong, North to the Yalu (June – November 1950) / Roy E. Appleman. – Washington: US Army Center of Military History, 1992. – 813 p.
2. Brazinsky G. Nation Building in South Korea. Koreans, Americans, and the Making of a Democracy / Gregg Brazinsky. – Chapel Hill: The University of North Carolina Press, 2007. – 312 p.
3. Clark M. W. From the Danube to the Yalu / Mark Wayne Clark. – New York: Harper, 1954. – 369 p.
4. Conway-Lanz S. Beyond No Gun Ri: Refugees and the United States Military in the Korean War / Sahr Conway-Lanz // Diplomatic History. – 2005. – Volume 29. – № 1. – P. 49-81.
5. Curti M. American Philanthropy abroad: a History / Merle Curti. – New Brunswick: Rutgers University Press, 1963. – 651 p.
6. Dead and wounded ignored in retreat of South Koreans / O. H. P. King // The Evening Star. – 1950. – № 186. – July 5. – P. 4.
7. Four Million Refugees now in South Korea, Col. Hensley Reports // The Evening Star. – 1951. – № 283. – October 10. – P. 18.
8. Gatrell P. The Making of the Modern Refugee / Peter Gatrell. – Oxford: Oxford University Press, 2013. – 312 p.
9. Gwon G. Reframing Christianity on Cheju during the Korean War / Gwisook Gwon // Journal of Korean Religions. – 2015. – Vol. 6. – № 2. – P. 93-120.
10. Korean War Almanac / [ed. by Paul M. Edwards]. – New York: Facts On File, 2006. – 592 p.
11. Loescher G. The UNHCR and World Politics: A perilous path / Gil Loescher. – Oxford: Oxford University Press, 2001. – 446 p.
12. Lyons G. M. American Policy and the United Nations' Program for Korean Reconstruction / Gene M. Lyons // International Organization. – 1958. – Vol. 12. – № 2. – P. 180-192.
13. McCleary R. M. Global Compassion. Private Voluntary Organizations and U.S. Foreign Policy since 1939 / Rachel M. McCleary. – Oxford: Oxford University Press, 2009. – 236 p.
14. Red POWs much better off than War Refugees in Korea / Bill Shinn // The Evening Star. – 1950. – № 237. – August 25. – P. 6.

15. Ridgway M. B. The Korean war: How we met the challenge: How all-out Asian war was averted: Why MacArthur was dismissed: Why today's war objectives must be limited / Matthew B. Ridgway. – New York: Doubleday, 1967. – 291 p.
16. Riley J. W. Jr. Flight From Communism: a Report on Korean Refugees / John W. Riley, Jr., Wilbur Schramm, Frederick W. Williams // The Public Opinion Quarterly. – 1951. – Vol. 15. – № 2. – P. 284-286.
17. The United States and United Nations. Report by the President to the Congress for the year 1951. – Washington: United States Government Printing Office, 1952. – 324 p.
18. The United States and United Nations. Report by the President to the Congress for the year 1952. – Washington: United States Government Printing Office, 1953. – 285 p.
19. Thousands of Koreans fleeing South halted by GIs at Parallel 38. Refugees cover trains rumbling from North through frozen fields / Don Whitehead // The Evening Star. – 1950. – № 340. – December 6. – P. 1.
20. U. N. pilots ordered to strafe 'civilians' // The Evening Star. – 1951. – № 9. – January 9. – P. 2.
21. U. S. Frigate Picks Up 25 Korean Refugees // The Evening Star. – 1950. – № 345. – December 11. – P. 7.
22. Vargesco A. M. An analysis of the Hungnam Evacuation based on current and Emerging Joint Doctrine: A thesis presented to the Faculty of the U.S. Army Command and General Staff College in partial fulfillment of the requirements for the degree Master of Military Art and Science / Albert M. Vargesco. – Fort Leavenworth, 1991. – 105 p.
23. 25,000 North Korean Refugees evacuated from U. N. Beachhead. Gen. MacArthur sees enemy preparing for renewed offensive // The Evening Star. – 1950. – № 356. – December 22. – P. 1.

References:

1. Appleman, R. E. (1992). *South to the Naktong, North to the Yalu (June – November 1950)*. Washington: US Army Center of Military History.
2. Brazinsky, G. (2007). *Nation Building in South Korea. Koreans, Americans, and the Making of a Democracy*. Chapel Hill: The University of North Carolina Press.
3. Clark, M. W. (1954). *From the Danube to the Yalu*. New York: Harper.
4. Conway-Lanz, S. (2005). Beyond No Gun Ri: Refugees and the United States Military in the Korean War. *Diplomatic History*, 29 (1). 49-81.
5. Curti, M. (1963). *American Philanthropy abroad: a History*. New Brunswick: Rutgers University Press.
6. King, O. H. P. (1950, July 5). Dead and wounded ignored in retreat of South Koreans. *The Evening Star*. 186. p. 4.
7. Editorial: Four Million Refugees now in South Korea, Col. Hensley Reports [Editorial]. (1951, October 10). *The Evening Star*. 283. p. 18.
8. Gatrell, P. (2013). *The Making of the Modern Refugee*. Oxford: Oxford University Press.
9. Gwon, G. (2015). Reframing Christianity on Cheju during the Korean War. *Journal of Korean Religions*. 6 (2). 93-120.
10. Edwards P. M. (Ed.). (2006) *Korean War Almanac*. New York: Facts On File.
11. Loescher, G. (2001). *The UNHCR and World Politics: A perilous path*. Oxford: Oxford University Press.
12. Lyons, G. M. (1958). American Policy and the United Nations' Program for Korean Reconstruction. *International Organization*. 12 (2). 180-192.
13. McCleary, R. M. (2009). *Global Compassion. Private Voluntary Organizations and U.S. Foreign Policy since 1939*. Oxford: Oxford University Press.
14. Shinn, B. (1950, August 25). Red POWs much better off than War Refugees in Korea. *The Evening Star*. 237. p. 6.
15. Ridgway, M. B. (1967). *The Korean war: How we met the challenge: How all-out Asian war was averted: Why MacArthur was dismissed: Why today's war objectives must be limited*. New York: Doubleday.
16. Riley, J. W. Jr.; Schramm, W.; Williams, F. W. (1951). Flight From Communism: a Report on Korean Refugees. *The Public Opinion Quarterly*. 15 (2). 284-286.
17. *The United States and United Nations. Report by the President to the Congress for the year 1951*. (1952). Washington: United States Government Printing Office.

18. *The United States and United Nations. Report by the President to the Congress for the year 1952.* (1953). Washington: United States Government Printing Office.
19. Whitehead, D. (1950, December 6). Thousands of Koreans fleeing South halted by GIs at Parallel 38. Refugees cover trains rumbling from North through frozen fields. *The Evening Star*. 340. p. 1.
20. Editorial: U. N. pilots ordered to strafe 'civilians' [Editorial]. (1951, January 9). *The Evening Star*. 9. p. 2.
21. Editorial: U. S. Frigate Picks Up 25 Korean Refugees [Editorial]. (1950, December 11). *The Evening Star*. 345. p. 7.
22. Vargenko, A. M. (1991). *An analysis of the Hungnam Evacuation based on current and Emerging Joint Doctrine*. Fort Leavenworth.
23. Editorial: 25,000 North Korean Refugees evacuated from U. N. Beachhead. Gen. MacArthur sees enemy preparing for renewed offensive [Editorial]. (1950, December 22). *The Evening Star*, 356. p. 1.

Надійшла до редколегії 20.06.2018.

Volodymyr Yushkevych, Ph.D. (History), postdoctoral program student, Taras Shevchenko National University of Kyiv

ASSISTANCE OF THE USA TO REFUGEES DURING THE KOREAN WAR (1950 - 1953)

Abstract. *The article reveals a set of measures taken by the United States of America to assist "the refugees of war" in the context of a local conflict in the Korean Peninsula. It is underlined that securing assistance to hundreds of thousands of Korean refugees has become a unique experience for the United States and the international community in providing financial support, assistance programs, combat operations and organized troop deployment. Particular attention was paid to the decisions and actions of the US Armed Forces Command aimed at avoiding panic among refugees from the North, evacuating civilians, setting up and operating Refugee Camps. The unprecedented scale of the Hungnam rescue operation carried out during the offensive of the Chinese and North Korean troops in December 1950 is examined. The first exemplified experience was the work of the United Nations Civil Aid Command in Korea, whose field teams distributed clothing, supplies, consumer goods and large-scale vaccinations against smallpox and typhoid during the second half of 1950. In addition, it reviewed the work of UNCURK, which was to help rebuild the country. As part of the program, Korean refugees received rice, used clothing and shoes, and medical equipment. At the same time, the establishment and activities of the UNKRA, to whom the United States has been the major donor, have played a leading role in assisting the forced migrants. The relief programs subsequently became a significant factor in the Westernization and economic revival of the Republic of Korea. It has been shown that in the context of the military conflict in Korea, US assistance to refugees was provided not only through a profile UN agency, but also through the active involvement of US military structures and non-governmental organizations. The role of volunteer organizations and private initiatives of the American public in support of Korean Refugee was noted.*

Key words: *UNKRA, War Refugees, Hungnam evacuation, Korean War, Rescue operations, UN forces, H. Truman.*